

บทที่ 1

บทนำ

ในปี ค.ศ. 1932 Chadwick ใช้ออนุภาคแอลฟาจากเรคอนบอมบาร์ด
เบอริลเดียม จะได้อนุภาคที่ไม่มีประจุ มีมวล 1.00898 amu หรือ 1.675×10^{-24}
กรัม จึงตั้งชื่ออนุภาคชนิดนี้ว่า นิวตรอน เนื่องจากนิวตรอนเป็นกลาง ไม่มีแรงผลัก
ระหว่างนิวตรอนกับนิวเคลียส จึงทำปฏิกิริยากับนิวเคลียสได้ง่าย ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น
แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ ปฏิกิริยาการชนกัน (Scattering reaction) ปฏิกิริ
ยาการถูก (Absorption reaction) ปฏิกิริยาการชนกันนี้ จะมีการถ่ายเท
พลังงานระหว่างอนุภาคที่ชน หลังชนกันแล้วนิวตรอนก็ยังเป็นอิสระอยู่ ส่วนปฏิกิริยา
การถูกจะตรงกันข้าม หลังชนนิวตรอนจะถูกนิวเคลียสจับไว้ เกิดอนุภาคใหม่ขึ้น
นิวเคลียสของอนุภาคใหม่มีพลังงานสูง มันอาจจะปลดปล่อยนิวตรอนหรือโปรตอน หรือ
อนุภาคแอลฟา หรือรังสีแกมมา ในกรณีที่นิวเคลียสหนักๆ นิวเคลียสของอนุภาคใหม่
อาจจะแตกออกเป็นส่วนๆเท่ากัน ถ้านิวตรอนมีพลังงานในช่วง 0.1 ถึง 1 MeV
ชนกับนิวเคลียส จะถ่ายพลังงานบางส่วนหรือทั้งหมดให้นิวเคลียส เมื่อนิวเคลียส
ได้รับพลังงานจะอยู่ใน excited state เมื่อกลับสู่ ground state จะ
ปลดปล่อยรังสีแกมมาออกมา ในปฏิกิริยานี้จะได้โมเมนตัมคงที่ แต่พลังงานจลน์ของอนุ
ภาคที่ชนกันไม่คงที่ การชนกันแบบนี้เรียกว่า Inelastic scattering
ถ้านิวตรอนมีพลังงานน้อยกว่า 0.1 MeV การชนกันจะเป็นแบบ Elastic
scattering จะได้โมเมนตัมและพลังงานจลน์ของอนุภาคคงที่

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อหาความเหมาะสมในการใช้ต้นกำเนิดนิวตรอน พลูโตเนียม-เบอริล
เลียม 5 Ci ในการศึกษาและวิเคราะห์หาชนิดและปริมาณของธาตุต่างๆ

1.2 วิธีที่จะดำเนินการศึกษา

- (1) ศึกษาเกี่ยวกับการกระจายของนิวตรอนในน้ำ
- (2) ศึกษาและวัดปริมาณนิวตรอนฟลักซ์ของนิวตรอนชนิดเทอร์มาลนิวตรอน (Thermal Neutron) และนิวตรอนเร็ว (Fast Neutron) โดยใช้แผ่นฟอยชนิดต่างๆ เช่น อินเดียม (In) ทอง (Au) อลูมิเนียม (Al) และโรเดียม (Rh)
- (3) ศึกษาถึงความไวของธาตุชนิดต่างๆว่า ธาตุชนิดใดเหมาะสมกับปริมาณนิวตรอนขนาด 5 Ci ควรใช้ปริมาณและเวลาในการอบนิวตรอนเท่าใด

1.3 ประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษา

จากการศึกษารังสีจะได้อายุของนิวตรอนฟลักซ์ที่ระยะต่างๆจากต้นกำเนิดนิวตรอน เมื่อแช่อยู่ในน้ำ และค่าความไวของธาตุบางชนิดที่เกิดปฏิกิริยานิวเคลียร์กับปริมาณนิวตรอนขนาด 5 Ci ได้ อันจะเป็นประโยชน์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและใช้ต้นกำเนิดนิวตรอนนี้วิเคราะห์หาชนิดและปริมาณของธาตุตัวอย่าง (Sample) บางชนิด โดยเฉพาะในงานวิเคราะห์ธาตุในแร่ หรือในโลหะผสม ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์แบบไม่ทำลายตัวอย่าง (Non Destructive Analysis)